

KÜLÖNFÉLÉK.

A szabadságharcz történetéhez. A szabadságharcz végső küzdelmeinek történetéhez érdekes adalék került nem rég nyilvános gyűjteménybe, a „Borsod-Miskolci Múzeum“-ba, Vladár Ervin adományából. A Debreczenben székelő miniszterium határozata ez arról, hogy Bem altábornagy a feldunai hadsereg támogatására rendeltetett, de ennek eleget tenni vonakodott, Erdélybe visszamenni kívánkozott s hogy a miniszterium Vukovics Sebők igazságügyminisztert küldötte hozzá, hogy a rendelet végrehajtására bírja, vagy — ha nem engedelmeskedik — menjen vissza Erdélybe sereg nélkül, vagy hagyja el a magyar haza szolgálatát s helyette a tábornokká kinevezendő Kiss Pál ezredes hajtsa végre a kívánt hadműködést.

Az érdekes okirat egész terjedelmében így szól:

Kivonata

az 1849 évi Május 28-a este Debreczenben tartott miniszteri tanácsülés jegyzőkönyvének.

Kormányzó úr elé adá mikép Bem altábornagy által arról értesítettett, hogy a május 20-án tartott miniszterium határozatát teljesíteni, s a felső tábor támaszául rendelt sereget tulajdon vezénylete alatt a Dunán átszállítani vonakodik, hanem ismét Erdélybe kívánkozik vissza: mi végett Kormányzó úr a miniszteri tanácsot intézkedések végett felszólítja.

Tekintve a körülmények fontosságát, mellyek ezen segéd-sereg közremunkálását nélkülözhetlenné teszik: határoztatott, hogy a május 20-án tartott miniszteri tanács határozata tellyes épségben továbbá is fentartassék; de tekintve Bem altábornagy úr a haza megmentésében eddigi fényes szolgálatait, ez ügyben Bem altábornagy éránti figyelem teljes, 's kiméletes eljárás tartatott legezélszerűbbnek, siker biztosítónak; mind ezért tehát, de különösen az ügy fontosságáért Vukovics Sebők igazságügyi miniszter úr ellátatván rendkívüli hatalommal, Bem altábornagy úrhoz leküldetni rendeltetett, hogy őt ezen sereg vezényletére, annak Dunánni átszállítására, 's így a felső sereggeli közremunkálásra reá bírja. De ha ezen eljárásnak is sikere nem volna, 's miután a

miniszteri határozat minden ároni fentartása nélkülözhetlen szükséges volna, a haza érdekeit semmi mellékes tekintetnek fel nem áldozhatván, úgy a kiküldött miniszter úr a neki e célra adott tellyes hatalmat, 's Kiss Pál ezredesnek, tábornokká kinevezési oklevelét felhasználva, Kiss Pál ezredest tábornokká ezen sereg parancsnokává nevezze ki, 's a már meghatározott hadműködési terv értelmében, 's késedelem nélküli eljárásra ítasítsa, Bem altábornagnak szabadságot engedve Erdélybe sereg nélkül visszavonulni, vagy ha másképp nem akarna, a Magyar haza szolgálatát végkép elhagyni, mit a kiküldött miniszter úr fog a körülmények, 's saját belátása szerint meghatározni.

Kossuth Lajos s. k.
kormányzó.

Kiadta a minist. tanács tollvivője:

Záborszky Alajos s. k.

Közli: *Molnár József tr.*
múzeumőr.

Strenna Dantesca. (Compilata da Orazio Bacci e G. L. Passerini. Firenze Anno primo 1902.) Az utóbbi néhány évtized alatt fellendült Dante irodalom hivatott művelői, kik jobbra a firenzei „Società Dantesca“ tagjai közül kerülnek ki, — a halhatatlan költőre vonatkozó ismeretek népszerűsítése, s főleg az ifjúság közt való terjesztése végett egy évkönyvet adnak ki ezentúl, melynek első kötete az előttünk fekvő Strenna Dantesca — A szép kiállítású könyv elején egy naptár: Calendario Dantesco áll, melyben minden egyes napnál utalás van Dante költeményei azon soraira, melyek az illető napra vonatkoznak, de fel vannak sorolva egyúttal a Dante életviszonyaira, vagy a Dante-irodalom kiválóbb művelőire vonatkozó adatok is. Ez a naptár úgy látszik, állandó része lesz a Strenna többi kötetének. Megvan benne azonfelül Dante röviden, de világosan megírt életrajza; fel vannak sorolva a múlt évben Danteről megjelent nagyobb tanulmányok; ismertette van benne továbbá a „Società Dantesca Italiana“, ez a Firenzében székelő irodalmi társaság, mely alig egy évtized óta áll ugyan fenn, de már is szép eredményeket ért el a Dante-irodalom művelése, a Dante-cultus terjesztése körül. Megkülönböztetendő ettől a „La Società Dante Alighieri,“ melynek bevallott célja „Dante nyelvének védelmezése;“ körülbelül olyan szerepkörre törekszik, mint a német „Schulverein,“ a szláv Cyrill és Method társulat, vagy az „Alliance française;“ — tehát az olasz nemzeti érzésnek és összetartásnak ápolása a tulajdonképeni főcél; mindenestre kissé politikai színezetű ez a nyelv-művelő társaság. Bennünket közelebből a múlt évben itt Kolozsvárott, a tanítónőképzésben lefolyt Dante-ünnepély leírása érdekel, dr. Cs. Papp József tollából, ki maga is tagja a firenzei Dante-társaságnak. — Számos költemény (egy Michel Angelo-tól) és kép teszi változatossá az érdekes tartalmú könyvet.

L. I.